

Cilj talačke krize intervencija OHR-a

07.06.2013 20:28 | Ž. Domazet, S. Tadić

Banjaluka, Sarajevo - U institucijama BiH ne postoje uslovi za bezbjedan rad predstavnika Republike Srpske, a cilj talačke krize koja se dogodila u Sarajevu bio je da se izvrši politički pritisak koji bi doveo do nove intervencije međunarodne zajednice i OHR-a.

Zaključeno je to u petak na posebnoj sjednici Vlade RS kojoj su prisustvovali i predsjednik RS Milorad Dodik i predsjednik Narodne skupštine RS Igor Radojičić. Posebna sjednica održana je povodom cjelodnevne blokade zgrade institucija BiH od strane demonstranata instruisanih bošnjačkim političkim partijama predvođenim SDA i SDP-om. Poslanici, ministri, više od 1.500 zaposlenih u institucijama i strani gosti koji su bili na konferenciji u zgradi Parlamenta BiH evakuisani su tek oko četiri časa ujutro.

Vlada RS

Dodik je poslije sjednice Vlade rekao je da je ova talačka kriza jedna od najmasovnijih ikada održanih na prostoru bivše Jugoslavije.

- Cilj je bio da se izvrši politički pritisak koji bi doveo do nove međunarodne intervencije u BiH i do vraćanja uloge OHR-a na scenu, što zahtijevaju partije iz FBiH. To nije bilo javno izražavanje mišljenja građana, kako se želi prikazati, već koordinisana aktivnost političkih faktora, medija iz Sarajeva i dijela međunarodne zajednice - rekao je Dodik.

On je naglasio da Sarajevo nije bezbjedno za rad predstavnika RS u institucijama BiH.

- Kada će biti, ne znamo, i treba razmotriti nekoliko drugih modela - kazao je Dodik.

Naglasio je da nijedan od bošnjačkih ministara nije bio u blokiranoj zgradi, a da su je poslanici SDA slobodno napuštali i vraćali se u nju, dok su ostali bili blokirani.

- To govori o političkoj koordinaciji sa masom koja je trebalo isključivo da izvrši pritisak na RS i dijelom na Hrvate. Argumentovano možemo da tvrdimo da je riječ o politički motivisanim procesima koji su očigledno izmakli kontroli organizatorima - rekao je Dodik.

On je dodao da je indikativno da je proteste javno podržavala BHRT koja je pozivala i građane Banjaluke na okupljanje, zbog čega je najavio da će biti razmotrene promjene u pogledu naplate RTV pretplate u RS. Predsjednik RS je kazao da je policija RS cijelo vrijeme bila spremna da oslobodi predstavnike RS, te da rješavanju talačke krize nisu doprinijeli visoki predstavnik Valentin Incko, niti bilo ko drugi, već isključivo odlučnost organa RS.

Premijer RS Željka Cvijanović rekla je da je Vlada održala telefonsku sjednicu u noći između četvrtka i petka i zatražila deblokadu institucija BiH i održavanje hitne sjednice Narodne skupštine RS.

- Događaj u Sarajevu ima vrlo malu, ili nikakvu vezu sa JMB, zbog čega su navodno organizovani protesti. To je bila orkestrirana, instrumentalizovana i politička akcija koja je trebalo da pokaže da decentralizovana BiH ne može da funkcioniše i da se isprovociraju reakcija međunarodnih predstavnika ili neke druge stvari - kazala je Cvijanovićeva i dodala da je to jasno prema stvarima koje su se dešavale i transparentima u Sarajevu.

Premijer RS je rekla da zbog narušene bezbjednosti u Sarajevu postoje svi uslovi da članovi Savjeta ministara i Parlamenta BiH iz RS sjednice održavaju putem video-linka.

- Na ta i druga važna pitanja želimo da dobijemo odgovore na posebnoj sjednici Narodne skupštine RS, te kako bi se definisao budući nastup predstavnika RS u institucijama BiH. Nameće se i pitanje šta su radile bezbjednosne agencije, da li su reagovale ili nisu mogle? Ili su mogle, a nisu reagovale onako kako bi trebalo da se razriješi talačka kriza - istakla je Cvijanovićeva.

Dodala je da se iz Sarajeva pokušalo manipulirati putem društvenih mreža i medija, istakavši da se nestabilnost iz Sarajeva nije prenijela na RS. Izrazila je zadovoljstvo da je Vlada RS rješavala i da će ubuduće rješavati sva važna pitanja, kao što je i dodjela JMB.

Predsjednik Narodne skupštine RS Igor Radojičić rekao je da je postojeću situaciju potrebno ocijeniti vrlo racionalno i hladne glave.

- Banjaluka želi poslati poruku koja je suprotna onome što je viđeno u Sarajevu - istakao je Radojičić i dodao da će skupštinski kolegijum, na kojem će se odlučiti kada će biti održana posebna sjednica koju je tražila Vlada, zasjedati u utorak. Kazao je da će se tražiti konsenzus partija iz RS, jer se radi o zajedničkom interesu. Naglasio je da nije potrebno bilo kakvo aktiviranje međunarodne zajednice, što bi samo pogoršalo stanje.

- Potrebno je ostvariti domaći dijalog i upozoriti na nečinjenje bezbjednosnih struktura, prije svega, policije Kantona Sarajevo i drugih iz FBiH i zajedničkih institucija BiH - istakao je Radojičić.

Taoci policijskih struktura

Poslanik SNSD-a u Parlamentu BiH Dušanka Majkić rekla je da poslije dešavanja u Sarajevu ništa više neće biti isto i da treba vidjeti kako dalje. Dodala je da niko iz bošnjačke politike nije abolidiran za ova dešavanja. Na pitanje zbog čega su zakazale policijske strukture, ona je podsjetila da MUP Kantona Sarajevo vodi kadar SDA, koji nije htio da se odazove pozivu da učini bilo šta, a ništa nije učinio ni federalni MUP koji kontroliše SDP.

Poslanik SDS-a Aleksandra Pandurević izjavila je da su poslanici iz RS u zgradi Parlamenta BiH bili taoci policijskih struktura u FBiH koje su imale nalog svojih šefova da ne reaguju i da budu uz demonstrante. Ona je istakla da su demonstranti sve vrijeme bili na "vrućoj liniji" sa predstavnicima bošnjačkih političkih opcija u Parlamentu.

- Svakog momenta oni su imali informacije iz Parlamenta BiH, a bile su otvorene i internet komunikacije kako bi direktno pratili sjednice kolegijuma - kazala je Pandurevićeva i dodala da očekuje sankcionisanje i podizanje optužnica protiv onih koji su blokirali institucije.

Poslanici u Narodnoj skupštini RS smatraju da je politička pozadina protesta u Sarajevu očigledna, zbog čega RS mora donijeti strateške odluke zaštite predstavnika u institucijama BiH.

U zgradi institucija BiH u petak su bili samo radnici obezbjeđenja zgrade, a na ulicama Sarajeva organizovani su novi protesti. Nekoliko stotina studenata, koji su se okupili ispred zgrade Ekonomskog fakulteta u Sarajevu, uz pratnju policije Kantona Sarajevo, došli su pred zgradu institucija BiH. Kazali su da žele da daju podršku demonstrantima koji su u četvrtak blokirali institucije BiH. Kao i dan ranije, među njima je bilo i onih koji su bili ogrnuti ratnim zastavama Armije RBiH. Poslije toga prešli su do zgrade OHR-a tražeći da visoki predstavnik nametne ustavne promjene, pozivajući ih da im se javi, i poručivši da hoće "državu kao i sve druge". Dok su skandirali "studentsko proljeće, studentsko proljeće", sa prozora su im mahali službenici OHR-a. Grupa se "raspala" iza 16 časova, a za ponedjeljak su najavili nova okupljanja. Protesti su u petak organizovani i u Mostaru i Zenici, a premijer Unsko-sanskog kantona Hamdija Lipovača (SDP) pozvao je građane da se "dostojanstveno pridruže" demonstrantima u Sarajevu.

Nervoza, pospanost, apatija

Novinar "Glasa Srpske" je zajedno sa oko 1.500 poslanika, službenika, ministara i stranih državljana, učesnika godišnje skupštine Evropskog fonda za jugoistočnu Evropu EFSE, bio blokiran u zgradi Parlamenta. Kako se išlo dublje u noć među zatočenima se smjenjivala nervoza i pospanost.

Ogorčenost se posebno vidjela kod stranih državljana, među kojima je bilo pet guvernera i 400 bankara, a jedna od učesnica međunarodnog foruma rekla je da su došli da investiraju u BiH, ali da sada sumnjaju u to. Drugi dan godišnje konferencije EFSE, koji je trebalo da bude održan u petak u Sarajevu, otkazan

je, a jedna od učesnica Gema Ferst na "Twitter" profilu poručila je svim strancima da "ne dolaze na sastanke u nestabilnu zemlju bez pripremljenih sendviča". Napisala je i da je prva posjeta BiH "nezaboravna".

Bespomoćno čekajući da bezbjednosne agencije odgovore na zahtjev za hitnu deblokadu zgrade i njeno bezbjedno napuštanje poslanici su ulazili u rasprave ko je odgovoran za to što su taoci na svom radnom mjestu.

Zanimljiv je bio razgovor između poslanika SNSD-a i SDA Lazara Prodanovića i Šefika Džaferovića. Prodanović je kazao da je zakazao kompletan sistem i da su se zbog gostiju koji su se našli u Parlamentu morali na licu mjesta naći ministar inostranih poslova BiH, a ako nije tu, onda njegov zamjenik. Kazao je da je o svemu trebalo da se oglasi i bošnjački član Predsjedništva BiH Bakir Izetbegović.

Džaferović mu je odgovorio da je činjenica da sistem ne funkcioniše, ali da oni nisu na vlasti. Odgovorio mu je Prodanović rekavši da se zna ko je na vlasti u Kantonu Sarajevo i da je isto tako poznato čiji su kadrovi na čelu Federalnog MUP-a. Naglasio je da je nedopustivo da se ne omogući evakuacija poslanika SNSD-a Slavka Jovičića, kojem je tokom blokade pozlilo i primio je infuziju.

Evakuacija, koja se pripremala više od 12 časova, počela je oko 3.50 časova i završena je za deset minuta. Nešto prije dva časa iza ponoći jedan belgijski bankar pokušao je da kroz staklo izađe na glavni ulaz Parlamenta u čemu ga je spriječilo unutrašnje obezbjeđenje. Stranci su, kako je vrijeme prolazilo, bili sve nervozniji. Negodovali su među poslanicima i tražili da se sastanu s njima.

Poslije dogovora s visokim predstavnikom u BiH Valentinom Inckom o evakuaciji stranih državljana policija je napravila kordone koji su demonstrantima blokirali prilaz stražnjim ulicama i otvorila ih za zarobljene.

Stranci su izašli na glavni ulaz, a svi parlamentarci i zaposleni na izlaz prema Filozofskom fakultetu. Srpski kadrovi potom su autobusom, uz pratnju Jedinice za podršku MUP-a RS, prevezeni u Istočno Sarajevo, gdje ih je dočekao ministar unutrašnjih poslova RS Radislav Jovičić.

Na novinarsko pitanje kako je moguće da je evakuacija koja je sprovedena za pet minuta, planirana više od 12 časova, Jovičić je kazao da je to pitanje za federalnu i kantonalnu policiju, te Direkciju za koordinaciju policijskih tijela, a ne MUP RS.

- MUP RS u ovakvim situacijama sebi ne bi dozvolio da se toliko drže zatočeni ljudi u jednoj zgradi - rekao je on.

Šef Kluba poslanika SDS-a u Parlamentu BiH i lider stranke Mladen Bosić kazao je poslije evakuacije da ovo nije završena priča, već tek početak.

Ministar bezbjednosti BiH Fahrudin Radončić rekao je da je blokada institucija BiH nepopravljiva šteta.

Lagumdžija

Ministar inostranih poslova BiH i lider SDP-a Zlatko Lagumdžija napisao je na "Tviteru" da je u Rigi kako bi gledao odlučujuću utakmicu između BiH i Letonije i da je vladala "odlična atmosfera". Međutim, kako je napisao, u četvrtak je "čitav dan putem telefona i kompjutera morao biti u BiH".

- Opravdani zahtjevi građana pred Parlamentom BiH zaprijetili su da se pretvore u šansu za destrukciju državnih institucija. Manipulacije postaju monstruozne. Mada mjesecima SDP i SBB pokušavaju riješiti pitanje JMB bez politikantstva, sada nas neki nastoje smjest... - napisao je Lagumdžija.

Neki se zabavljali

Iako su u blokadi bili čitav dan, nekim od službenika, sudeći prema porukama koje su ostavljali na "Fejsbuku", to i nije toliko teško palo.

- U zgradi sam još, ali nema veze sada će koncert. Sad smo se u menzi olešili kobasicama..., družimo se pravo, stukli smo sve po bifeu... alkohola - poručila je putem "Fejsbuka" Irida Mahmutović-Varatanović, zaposlena u Ministarstvu saobraćaja i komunikacija BiH.

Gostima iz inostranstva tokom noći donošeni su hrana, sokovi, pivo, a kada je tokom noći nestalo hljeba, krenula je pomama za preostalom hranom i pićem.

Oni koji su se zatekli u blizini lifta, odakle je na kolicima dovožena hrana, uzimali su sve što se tu našlo, a bilo je i onih koji su pivo stavljali i u džepove. Neki su bili i pijani. Veliki broj bankara koji su bili zarobljeni u institucijama BiH čvrsto je odlučio da angažuje međunarodne advokate i tuži BiH.